

ผลของการใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนจริยศึกษา
ที่มีต่อมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

นางเนญจมาศ สุชาติวัฒน์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-082-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018787 117402907

EFFECTS OF USING COMIC BOOKS AS SUPPLEMENTARY MATERIALS
IN TEACHING MORAL EDUCATION ON MORAL
CONCEPTS OF PRATHOM SUKSA FOUR STUDENTS

Mrs. Bengamas Suchatwoot

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Elementary education

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-082-2

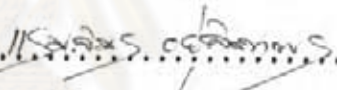
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนจริยศึกษาที่มีต่อมโนทัศน์
ทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โดย นางเบญจมาศ สุชาติวุฒิ
ภาควิชา ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ผกา สัตยธรรม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.แรมสมร อยู่สถาพร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ผกา สัตยธรรม)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สำลี ทองธิง)

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เบญจมาศ ลู่ชาติวุฒิ . ผลของการใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนจริยศึกษาที่มีต่อมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (EFFECTS OF USING COMIC BOOKS AS SUPPLEMENTARY MATERIALS IN TEACHING MORAL EDUCATION ON MORAL CONCEPTS OF PRATHOM SUKSA FOUR STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา . รศ. ผกา สัตยธรรม, 305 หน้า ISBN 974-582-082-2

จุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาผลของการใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนจริยศึกษาที่มีต่อมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยเปรียบเทียบระหว่างประจำกรกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนกับประจำกรกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยวิธีสอนตามปกติ

ตัวอย่างประจำกรณี 60 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2535 ของโรงเรียนเขื่อนเจ้าพระยา จังหวัดชัยนาท แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน เรียนโดย "ใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอน" และกลุ่มควบคุม 30 คน เรียนโดย "วิธีสอนตามปกติ" ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 32 คาบ (คาบละ 20 นาที) โดยใช้เนื้อหาในการทดลองเดียวกัน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดมโนทัศน์ทางจริยธรรม และแบบวัดความคิดเห็นต่อการใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนจริยศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบทดสอบวัดมโนทัศน์ทางจริยธรรม 0.83 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test และการประเมินค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า

1. มโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนกับการสอนตามแผนการสอนปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า หลังจากการใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนนักเรียนมีมโนทัศน์ทางจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามแผนการสอนปกติ
2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ภาควิชาประถมศึกษา.....
สาขาวิชาประถมศึกษา.....
ปีการศึกษา2535.....

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C340494 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION
KEY WORD: EFFECT / COMIC BOOK / MORAL CONCEPT / PRATHOM SUKSA

BENGAMAS SUCHATWOOT : EFFECTS OF USING COMIC BOOKS AS SUPPLEMENTARY MATERIALS IN TEACHING MORAL EDUCATION ON MORAL CONCEPTS OF PRATHOM SUKSA FOUR STUDENTS. THESIS ADVISORS : ASSO. PROF. PAGA SATTAYATAM, 305 PP. ISBN 974-582-082-2

The purpose of this research was to study the effects of using comic books as supplementary materials in teaching moral education on moral concepts of Prathom Suksa four students by comparing between two groups of students taught by using the comic books as supplementary materials and by the traditional method.

The total number of subjects were 60 Prathom Suksa four students in the first semester of the 1992 academic year, in Khuan Chaophraya School, Chungwat Chainat. The experimental group was given comic books as supplementary materials while the controlled group was taught by the traditional method. Thirty-two periods, (20 minutes per period) were taken to teach the same content in each group. Research instruments were "The Moral Concept Assessment Tests" and "The Students Opinion towards the Using of Comic Books as Supplementary Materials Assessment Test" constructed by the researchers. The Moral Concept Assessment Tests reliability was 0.83. The t-test and the mean evaluation were used for the data analysis.

The results were as follow :

1. The results of this study indicated that the moral concepts of the students taught by using the comic books as supplementary materials and by the traditional method were significantly different at the .05 level. It showed that after teaching by using the comic books as supplementary materials the moral concepts of the experimental group was higher than the moral concepts of the controlled group taught by the traditional method.

2. The opinion of the Prathom Suksa four students in the experimental group towards the use of comic books as supplementary materials was at the high level.

ภาควิชา..... ประถมศึกษา.....

สาขาวิชา..... ประถมศึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2535.....

ลายมือชื่อนิสิต..... *[Signature]*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *[Signature]*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ผกา สัตยธรรม อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อума สุนทรมาน ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขและให้คำปรึกษาเสมอมา นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. แรมสมร อยู่สถาพร ประธานกรรมการสอบ และรองศาสตราจารย์ ดร. สำลี ทองธิว กรรมการสอบที่ได้ให้ข้อเสนอแนะแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้สละเวลาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ แก้ไข เครื่องมือในการวิจัย และขอขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่โรงเรียนเซนต์เจ้าพระยา ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบแทบเท้ามายังคุณแม่ และดวงวิญญาณของคุณพ่อที่ให้แรงบันดาลใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา และขอขอบคุณสามีและบุตรที่คอยให้ความช่วยเหลือพร้อมทั้งเป็นกำลังใจให้อยู่เสมอ ขอขอบคุณ คุณอรุณพร เพชรกล้า ที่ได้ให้ความช่วยเหลือด้านการวาดรูป จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงอย่างสมบูรณ์

สุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย จำนวน 7,400 บาท มา ณ โอกาสนี้ด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นางงามาศ สุชาติวุฒิ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
สมมติฐานในการวิจัย.....	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	12
วิธีดำเนินการวิจัย.....	14
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	17
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
- ความหมายของมโนทัศน์.....	19
- ความหมายของจริยธรรม.....	22
- ความหมายของมโนทัศน์ทางจริยธรรม.....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ประเภทของมโนทัศน์และกระบวนการในการสร้างมโนทัศน์.....	26
- ประเภทของมโนทัศน์.....	26
- กระบวนการในการสร้างมโนทัศน์.....	27
การปลูกฝังจริยธรรมในเด็ก.....	29
ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวกับการสอนจริยธรรม.....	32
การจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา.....	37
จริยธรรมในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง) 2533).....	40
ผลการวิจัยความมีมโนทัศน์ทางจริยธรรมในรูปแบบต่าง ๆ.....	42
ความหมายของการ์ตูนวิวัฒนาการของหนังสือการ์ตูนและวิวัฒนาการ ของการ์ตูนในประเทศไทย.....	44
- ความหมายของการ์ตูน.....	44
- วิวัฒนาการของหนังสือการ์ตูน.....	45
- วิวัฒนาการของการ์ตูนในประเทศไทย.....	46
ความสนใจของเด็กในการอ่านหนังสือการ์ตูน และการนำการ์ตูนไปใช้ ในการเรียนการสอน.....	48
- ความสนใจของเด็กในการอ่านหนังสือการ์ตูน.....	48
- การนำการ์ตูนไปใช้ในการเรียนการสอน.....	49
รูปลักษณ์ ประเภทและประโยชน์ของหนังสือการ์ตูน.....	51
- รูปลักษณ์ของหนังสือการ์ตูน.....	51
- ประเภทของหนังสือการ์ตูน.....	51
- ประโยชน์ของหนังสือการ์ตูน.....	52
ผลดีและผลเสียจากการอ่านหนังสือการ์ตูน.....	52
การประเมินผลการ์ตูน.....	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ.....	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
	การทดลองเครื่องมือก่อนนำไปใช้.....	69
	การเลือกตัวอย่างประชากร.....	72
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	72
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	86
	สรุปผลการวิจัย.....	89
	อภิปรายผลการวิจัย.....	90
	ข้อเสนอแนะ.....	94
	รายการอ้างอิง.....	95
ภาคผนวก	คุณยววิทย์ ทรัพย์อักษร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
	ภาคผนวก ก แผนการสอน.....	103
	ภาคผนวก ข หนังสือการ์ตูน.....	138
	ภาคผนวก ค แบบทดสอบวัดมโนทัศน์ทางจริยธรรม.....	224
	ภาคผนวก ง แบบวัดความคิดเห็นต่อการใช้น้ำหนังสือการ์ตูน ประกอบการสอนจริยศึกษา.....	277
	ภาคผนวก จ ตัวอย่างสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูล.....	282
	ประวัติผู้วิจัย.....	305

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ระดับความยากและอำนาจจำแนกของแบบสอบวัดมโนทัศน์ทาง จริยธรรม.....	71
2	วัน-เวลา และเนื้อหาในการสอนตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลอง....	73
3	วัน-เวลา และเนื้อหาในการสอน ตัวอย่างประชากรกลุ่มควบคุม.	74
4	เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนมโนทัศน์ทางจริยธรรมของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้ หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนกับนักเรียนกลุ่มที่เรียนตามปกติ ก่อนสอน.....	81
5	เปรียบเทียบมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอน ก่อนสอนและหลังสอน.....	81
6	เปรียบเทียบมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของนักเรียนกลุ่มที่เรียนตามปกติก่อนสอนและหลังสอน.....	82
7	เปรียบเทียบมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้หนังสือการ์ตูน กับนักเรียนกลุ่มที่ เรียนตามปกติหลังสอน.....	82
8	ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการใช้น้ำสีการ์ตูนประกอบการสอน จริยศึกษา.....	84
9	ระดับความยากและอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดมโนทัศน์ทาง จริยธรรม จำนวน 40 ข้อ.....	286

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
10	การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากคะแนนทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอน.....	297
11	การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากคะแนนทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ของกลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติ.....	299
12	วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	301
13	วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบก่อนเรียน (Pre-test) และคะแนนสอบหลังเรียน (Post-test) ของตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	303

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก.....

34

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย